BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

Regionens revisorer 2025-12-17

Till Regionstyrelsen för kännedom

Regionfullmäktiges presidium för kännedom

Revisionsrapport Uppföljande granskning av regionens process för rapportering samt redovisning av pensioner inklusive datatest avseende KAP-KL och AKAP-KR

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2025-12-17 behandlat och godkänt bifogad revisionsrapport Uppföljande granskning av regionens process för rapportering samt redovisning av pensioner inklusive datatest avseende KAP-KL och AKAP-KR.

Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser.

Vi har i vår granskning biträtts av sakkunniga från PwC.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser.

Revisionsrapporten överlämnas för kännedom till regionstyrelsen.

För regionens revisorer

Lillemor Landén Vepsä
Ordförande

Bilaga: Revisionsrapport Uppföljande granskning av pensionshantering.

Svar sänds till: regionen@regionhalland.se

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

REGION HALLAND 232100–0115 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-12-17 16:03:12 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: LILLEMOR LANDÉN VEPSÄ

Lillemor Landén Vepsä

Leveranskanal: E-post

Uppföljande granskning av regionens process för rapportering samt redovisning av pensioner inklusive datatest avseende KAP-KL och AKAP-KR

Region Halland

December 2025

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland genomfört en uppföljande granskning av regionens process för rapportering samt redovisning av pensioner. Vidare har ett datatest avseende pensionsavtalet AKAP-KR och KAP-KL utförts inom ramen för granskningen. Syftet har varit att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser.

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga:

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?	Ja
Sker rapporteringen av pensionsgrundande löneuppgifter till pensionsförvaltaren utan avvikelser?	Ja

Innehåll

Inledning 4

Bakgrund 4

Syfte och revisionsfrågor 5

Revisionskriterier 5

Avgränsning 5

Metod 5

Pensionsavtal inom regionen 7

Granskningsresultat 8

Rutiner för pensionsadministration 8

Iakttagelser 8

Sammantagen bedömning 11

Pensionsgrundande löneuppgifter 12

Iakttagelser 12

Sammantagen bedömning 12

Samlad bedömning 13

Inledning

Bakgrund

Pensionsavtalens komplexitet ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen av de avtal som tillämpas. För att säkerställa en rättvisande redovisning måste en beräkning av skulden göras årligen av pensionsförvaltaren KPA[1].

Pensionsskulden inom regional verksamhet består i regel av följande delar:

- Skuld i balansräkningen, pensioner från och med år 1998
- Ansvarsförbindelse, pensioner intjänade före år 1998

Under 2020 och 2022 utförde PwC granskningar av regionens process för rapportering samt redovisning av pensioner. Granskningarnas fokus har varit att utreda och kartlägga regionens interna kontroll och arbetsrutiner kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning.

Den 1 januari 2023 ersattes de tidigare kommunala pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL till stor del av det nya pensionsavtalet AKAP-KR. När AKAP-KR trädde i kraft adderades ett nytt och mer komplext avtal (jämfört med AKAP-KL) att hantera inom administrationen, varför det är väsentligt att den hanteringen upprätthåller en god kvalitet.

Revisorerna i Region Halland har utifrån en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att låta göra en uppföljande granskning av regionens process för rapportering och redovisning av pensioner samt ett datatest av de underlag (pensionsmedförande lön) som ligger till grund för pensionsförvaltarens beräkning av pensionsskuld samt pensionskostnad avseende KAP-KL och AKAP-KR.

[1] KPA Pension är ett tjänstepensionsbolag inom kommun- och regionsektorn tillika Regionen Halland pensionsförvaltare

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

1. Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?

2. Sker rapporteringen av pensionsgrundande löneuppgifter till pensionsförvaltaren utan avvikelser? – Datatest

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande kriterier används för revisionell bedömning:

- Kommunallagen: kap 6:6.

- Aktiebolagslagen: kap 8:4.

- Koncerninterna styrdokument relevanta för granskningen.

Avgränsning

- Revisionsobjekt i granskningen är regionstyrelsen

- Tester och kontroller omfattar underlag som ligger till grund för beräkning under perioden 2024-01-01 – 2024-12-31.

Metod

Granskning sker genom dokumentgranskning av rutiner, riktlinjer och policys. Vidare sker intervjuer med berörda befattningshavare såsom regionens handläggare/ansvarig för pensionsadministration och pensionsredovisning.

Underlag som är nödvändiga för att utföra datatestet inhämtas. Detta avser främst ett utdrag från regionens lönesystem samt specifikationen på årsfakturan (KAP-KL) respektive kvartalsfakturan (AKAP-

KR) från pensionsförvaltaren. Den pensionsgrundande lönedatan rensas och formateras. Vidare jämförs uppgifterna från respektive underlag mot varandra. För AKAP-KR görs även en jämförelse avseende beräknade pensionspremier mellan underlag från lönesystem och pensionsförvaltare.

Inom ramen för granskningen har intervju och dialog genomförts med följande:

Region Halland:

- Redovisnings- och finansstrateg

- Pensionsadministratör, löne- och personalservice

Pensionsavtal inom regionen

I detta kapitel presenteras en kort sammanfattning av de pensionsavtal som i dagsläget tillämpas inom Region Halland. Baserat på intervjuer och skriftlig dokumentation från regionen tillämpades följande pensionsavtal per 31 december 2024. I tabellen anges även antalet heltidsanställda för respektive pensionsavtal.

Avtal	Antal (ca)	Kategori
AKAP-KR	9 493	Anställda
KAP-KL	1 263	Anställda
OPF-KR	155	Förtroendevalda
PBF	6	Förtroendevalda
Löneväxling	386	Anställda
Alternativ KAP-KL	4	Anställda

- Region Halland har bekräftat i intervju att det inte finns anställda utöver de fyra personer med alternativ KAP-KL som omfattas av särskilda individuella pensionsavtal.
- Till regionkoncernen hör helt eller delvis ett antal regionala företag. Dessa företag behandlas inte i denna rapport.

Granskningsresultat

Rutiner för pensionsadministration

Revisionsfråga 1: Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?

Iakttagelser

Skriftliga rutinbeskrivningar

I dokumentet ”Rutin Kontroll samtliga efter lön” finns en rutinbeskrivning avseende de kontroller som utförs i lönesystemet Personec P i samband med lönekörning. I dokumentet finns instruktioner över hur kontroller utförs avseende avtalen AKAP-KR, KAP-KL, OPF-KR och för anställda och förtroendevalda som på grund av ålder inte har pensionsrätt.

I dokumentet ”Rutin rapportering av pensionsfil” finns en detaljerad processbeskrivning över processen för rapportering av pensionsgrundande löneuppgifter till KPA. Det finns beskrivet med både bild och text hur lönefilen stegvis plockas ut från lönesystemet Personec P och sedan laddas upp i KPA:s internetkontor KPA Direkt[2].

I dokumentet ”Rutin kontroll av årsfaktura KPA” finns en beskrivning över den kontroll som regionens pensionsadministratörer utför mellan årsfilen från lönesystemet och fakturaspecifikationen från KPA.

I dokumentet “Rutin för löneväxling” finns tydlig och detaljerad processbeskrivning över arbetet som utförs kopplat till löneväxling[3] i regionen. Processbeskrivningen innehåller information om arbetsuppgifter som skall utföras både vid upprättande, ändring och avslutning av löneväxling.

I dokumentet ”Rutinbeskrivning för uppbokning av pensioner och löneskatt i bokslut” finns detaljerade instruktioner för hur pensionsavsättningar, pensionsskulder, pensionskostnader, löneskatteskulder och löneskattekostnader analyseras och bokas i samband med bokslut.

Rutin för avstämningar mot externa leverantörer

Region Halland har ett avtal med KPA avseende pensionsadministration och förmedlingstjänst. Avtalet med KPA innebär bland annat att KPA ska beräkna pensionsavgift för avgiftsbestämd pension samt beräkna och betala ut pensioner till anställda och förtroendevalda. Region Halland köper också tilläggstjänsten Politiker Plus från KPA. Politiker Plus omfattar extra stöd inom pensionsadministration, rapportering, bevakning och service gällande pensionsavtalen som tillämpas för förtroendevalda.

[2] KPAs internetkontor och verktyg för pensionsadministration
[3] Löneväxling innebär att den anställde avstår sin lön till förmån för extra pensionsavsättning

Årsfilen med underlag för årslöner för KAP-KL och halvårsfilen med halvårslöner för AKAP-KR skickas in till KPA under januari månad varje år. Årsfil med underlag för förtroendevalda OPF-KR skickas i februari månad varje år. Under juli månad skickas den första filen (för innevarande år) med halvårslöner avseende AKAP-KR.

Utöver de obligatoriska filerna skickar regionen extra delårsfiler med uppdaterade anställningsdata avseende både KAP-KL och AKAP-KR nästan månadsvis.

Löpande pensionsadministration och rapportering kopplat till pensioner utförs tillsammans av regionens två pensionsadministratörer på löne- och personalservice. Processen börjar med att pensionsadministratörerna tar ut en fil innehållande löneuppgifter från lönesystemet Personec P. Man utför sedan kontroller av pensionsavtal och ålder i enlighet med tidigare nämnd rutinbeskrivning ”Rutin kontroll samtliga efter lön” innan filen laddas upp i KPA Direkt.

Filen valideras och kvalitetssäkras i KPA:s system och en lista med eventuella felsignaler skickas tillbaka till regionen. Påträffade fel rättas och korrigeras tillsammans av pensionsadministratörerna och skickas därefter tillbaka till KPA för ny validering. Felen rättas som utgångspunkt i lönesystemet men fel av mindre karaktär kan i vissa fall rättas direkt i KPA Direkt. Processen fortsätter tills inga fel finns på listan, vilket normalt tar mellan en och tre vändor. Som tidigare nämnt finns processen för rapportering av pensionsgrundande löneuppgifter till KPA väl dokumenterad i processbeskrivningen ”Rutin rapportering av pensionsfil”.

Kontroll av premiefakturor från KPA

Alla pensionsfakturor som inkommer mottagsattesteras av lönekonsulter och slutattesteras av ekonomiavdelningen innan de betalas. När årsfakturan från KPA inkommer utför pensionsadministratörerna en större kontroll av pensionsgrundande lön på individnivå, både avseende avtalet AKAP-KR och KAP-KL. Rutinen finns, som tidigare nämnt, väl dokumenterad i rutinbeskrivningen ”Rutin kontroll av årsfaktura KPA”.

Rutin för administration av löneväxling

Löneväxling i Region Halland sker via Pensionsvalet och erbjuds samtliga tillsvidareanställda inom regionen som är mellan 21 – 68 år.

Anmälan om ny löneväxling, ändring eller avslut görs direkt via Region Hallands intranät. Pensionsadministratörerna ansvarar för att registrera löneväxlingen i lönesystem och i upprättad löneväxlingsfil i Microsoft Excel. Efter registrering skickas digital bekräftelse till medarbetare.

Vid ett nytt ärende avseende löneväxling kontrollerar pensionsadministratörerna att löneväxlingsbeloppet inte är mer än 20% av bruttolön, därefter läggs beloppet in i lönesystemet samt i en Excel-fil. Efter beslut om löneväxling skickas en digital bekräftelse ut till medarbetaren.

När fakturor avseende löneväxlingen inkommer från Pensionsvalet kontrolleras dessa av pensionsadministratörerna mot de avdrag som gjorts i lönesystemet på individnivå.

Som tidigare nämnts finns processen för löneväxling finns väl dokumenterad i rutinbeskrivningen ”Rutin för löneväxling”.

Rutin för hantering av särskilda avtal/tillägg

Pensionsbestämmelserna i OPF-KR gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt uppdrag har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder. OPF-KR upphör att gälla för förtroendevald som får fortsatt uppdrag vid ny mandatperiod vid val efter 2014 om denne uppnått i 32 a § LAS angiven ålder. Förtroendevald som uppnår i 32 a § LAS angiven ålder under pågående mandatperiod har dock rätt till pensionsavsättning under hela mandatperioden.

Vid varje ny mandatperiod samt vid lönekörning görs manuella kontroller i lönesystemet Personec P. Vid ålder över 32 a § LAS angiven ålder markeras den förtroendevalda med “Ej pensionsrätt” i lönesystemet.

Som tidigare nämnt finns hanteringen dokumenterad i rutinbeskrivningen ”Rutin Kontroll samtliga efter lön”.

Pensionsskuld och ansvarsförbindelse

På uppdrag av regionen beräknar KPA pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Beräkningen baseras bland annat på de uppgifter som inrapporteras av regionen.

Vid större förändringar av pensionsskulden efter den senaste perioden rapporterar KPA orsaken till förändringen till regionen. Det kan exempelvis handla om generella lönelyft inom en yrkeskategori som genererat en pensionsskuldsökning över det normala.

Region Halland beställer normalt beräkningsprognoser över pensionsförpliktelserna och pensionskostnaderna tre (3) gånger per år, vanligen i samband med årsbokslut, delårsbokslut samt en extra prognos i april. I samband med detta får regionen ett följebrev där eventuella förändringar finns förklarade. I samband med årsbokslut har man även ett digitalt möte för genomgång av skuldberäkningen tillsammans med KPA.

Avstämning av analys av värderingsprognoserna utförs huvudsakligen av redovisnings- och finansstrateg. Om eventuella avvikelser inte kan förklaras utreds de underliggande orsakerna till förändringen vidare tillsammans med KPA.

Som tidigare nämnts finns arbetet dokumenterat skriftligen i dokumentet ”Rutinbeskrivning för uppbokning av pensioner och löneskatt i bokslut”.

Sammantagen bedömning

Ja.

Vår sammantagna bedömning grundar sig på att berörda medarbetare inom Region Halland har en tillfredsställande kompetens inom de pensionsavtal som tillämpas inom regionen.

Region Halland har upprättade skriftliga rutinbeskrivningar för samtliga av de moment som utförs inom ramen för pensionshanteringen, både från lön och ekonomi/redovisning. Rutinbeskrivningarna har uppdaterats sedan PwC:s senaste granskning under 2022 och moderniserats i samband med bytet till pensionsavtalet AKAP-KR under 2023.

Regionen har enligt PwC:s rekommendation från tidigare granskning också upprättat en rutin för kontroll av pensionsgrundande lön på individnivå i samband med att årsfaktura inkommer.

Allt sammantaget bedömer vi revisionsfrågan som uppfylld.

Pensionsgrundande löneuppgifter

Revisionsfråga 2: Sker rapportering av pensionsgrundande löneuppgifter till pensionsförvaltaren utan avvikelser? – Datatest

Iakttagelser

PwC har avseende pensionsavtalen AKAP-KR och KAP-KL jämfört Region Hallands pensionsgrundande löner avseende 2024 enligt lönesystemet med pensionsgrundande årslön enligt fakturaspecifikationer från KPA avseende 2024. Vidare har tilläggspremier avseende KAP-KL räknats om enligt PwC:s uppskattning. Det totala antalet individer i underlaget uppgick till ca 11 000 och PwC identifierade initialt ett antal avvikelser. Avvikelserna delgavs regionens pensionsadministratörer och efter vidare utredning återstod två individer med avvikande löneuppgifter mellan lönesystem och fakturaspecifikation. Dessa avvikelser fångades också upp i samband med regionens utförda datatest i samband med att årsfakturan inkom och korrigerades vid tidpunkten direkt i KPA:s system.

Sammantagen bedömning

Ja.

Mot bakgrund av vad som anges i iakttagelserna bedömer vi revisionsfrågan som uppfylld.

Samlad bedömning

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig samt att pensionsgrundande löneuppgifter har rapporterats till pensionsförvaltaren utan avvikelser.

Nedan redovisas sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor:

Revisionsfråga	Bedömning
1. Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?	**Ja** Vår sammantagna bedömning grundar sig på att berörda medarbetare inom Region Halland har en tillfredsställande kompetens inom de pensionsavtal som tillämpas inom regionen. Region Halland har upprättade skriftliga rutinbeskrivningar för samtliga av de moment som utförs inom ramen för pensionshanteringen, både från lön och ekonomi/redovisning. Rutinbeskrivningarna har uppdaterats sedan PwC:s senaste granskning under 2022 och moderniserats i samband med bytet till pensionsavtalet AKAP-KR under 2023. Regionen har enligt PwC:s rekommendation från tidigare granskning också upprättat en rutin för kontroll av pensionsgrundande lön på individnivå i samband med att årsfaktura inkommer.
2. Sker rapportering av pensionsgrundande löneuppgifter till pensionsförvaltaren utan avvikelser? – Datatest	**Ja** Det totala antalet individer i underlaget uppgick till ca 11 000 och PwC identifierade initialt ett antal avvikelser. Avvikelserna delgavs regionens pensionsadministratörer och efter vidare utredning återstod två individer med avvikande löneuppgifter mellan lönesystem och fakturaspecifikation. Dessa avvikelser fångades också upp i samband med regionens utförda datatest i samband med att årsfakturan inkom och korrigerades vid tidpunkten direkt i KPA:s system. Mot bakgrund av detta bedömer vi revisionsfrågan som uppfylld.

2025-12-17

Marie Lindblad

_____

Uppdragsledare

Viktor Ahlzén

_____

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.